

CZY OBOWIĄZKI DOMOWE MAJĄ PŁEĆ?

Jak Polki i Polacy dzielą się
zajmowaniem domem

Raport Grupa INCO S.A., właściciela płynu do mycia naczyń Ludwik, 2024

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
Raport w liczbach	4
W domu	5
Uroczystości domowe	20
W ogrodzie	25
Dzieci w domu	34
Metodologia	41

WPROWADZENIE

Sławomir Józefiak,
Prezes Zarządu Grupa INCO S.A.

Szanowni Państwo,

przedstawiamy pierwszy raport Grupa INCO dotyczący podziału obowiązków domowych pomiędzy Polkami a Polakami zamieszkującymi wspólnie w jednym gospodarstwie domowym. To dla nas ważny temat z kilku powodów. Jesteśmy producentem płynu do mycia naczyń Ludwik, który pojawił się jako pierwszy tego typu produkt na polskim rynku i w tym roku obchodzi 60-te urodziny. To moment refleksji, powrotu do historii i podsumowań, a także powód do dumy. Niewiele osób wie, że wejściu Ludwika na rynek w 1964 roku towarzyszyła kampania społeczna pod hasłem „Ludwiku do rondla”, mająca zachęcić mężczyzn do pomagania kobietom w obowiązkach domowych. Była to pierwsza tego typu inicjatywa w Polsce. Rocznica wejścia na rynek Ludwika to dla nas okazja do powrotu do tej historii, ale także spojrzenia na nią z nowej perspektywy. Dlatego zapraszamy do lektury raportu, w którym przedstawiamy nie tylko to, jak opieka nad domem wygląda dziś, ale także jak wyglądało to w przeszłości. Zapytani przez nas Polacy przyznają, że obecnie zdecydowanie częściej dzielą się zadaniami w domu, niż miało to miejsce w ich domach rodzinnych. Dziś w 45 proc. gospodarstw domowych kobiety i mężczyźni wspólnie dbają o swoje najbliższe otoczenie, podczas gdy taki standard panował tylko w 22 proc. ich domów rodzinnych. To, jak dokładnie kształtuje się podział obowiązków dziś, i jak zmienił się przez lata znajdziecie Państwo w rozdziale „W domu”.

Wiemy doskonale, że zobowiązania domowe to nie tylko sprzątanie i prasowanie, ale także troska o dzieci, organizacja spotkań rodzinnych czy dbanie o ogród. To zajęcia, które pochłaniają dużo czasu, ale są bardzo ważne dla dobrego funkcjonowania gospodarstwa domowego. Dlatego postanowiliśmy sprawdzić, jak rozkłada się podział obowiązków także w tych obszarach. Okazuje się, że 7 na 10 rodziców angażuje najmłodszych domowników w dbanie o dom lub będzie angażować, gdy tylko dorosną. Najczęstszy wiek włączania dzieci w obowiązki domowe to 5–10 lat. Co ważne, rodzice zdają sobie sprawę, jak istotne jest zachęcanie najmłodszych do pomocy w domu, dzięki czemu uczą ich obowiązkowości czy porządku. Szczegółowe wyniki badań na ten temat znajdziecie Państwo w rozdziale „Dzieci w domu”. Z kolei dane i wnioski z badania dotyczące organizacji uroczystości rodzinnych oraz dbania o ogród i zieleni zebraliśmy w rozdziałach „Uroczystości domowe” i „W ogrodzie”. Analizom badania towarzyszą komentarze ekspertów, w tym psychologa i socjologa, dzięki którym zyskujemy jeszcze szerszą perspektywę. Zachęcam do zapoznania się z całym raportem Grupa INCO „Czy obowiązki domowe mają płęć?”. I do wspólnej refleksji – jak ten podział obowiązków wygląda w Państwa domach?

Życzę przyjemnej lektury.

RAPORT W LICZBACH

W DOMU

Dziś 45%

Polek i Polaków wykonuje obowiązki domowe wspólnie.

w 46%

domów w Polsce panuje partnerski model łączenia życia zawodowego z domowym.

UROCZYSTOŚCI DOMOWE

62%

kobiet planuje uroczystości domowe.

w 54%

gospodarstw domowych sprzątaniem po imprezie domowej dorośli domownicy zajmują się wspólnie.

W OGRODZIE

Dla 64%

Polek i Polaków zajmowanie się ogrodem lub tarasem/balkonem to głównie przyjemność.

58%

mężczyzn odpowiada za koszenie trawy.

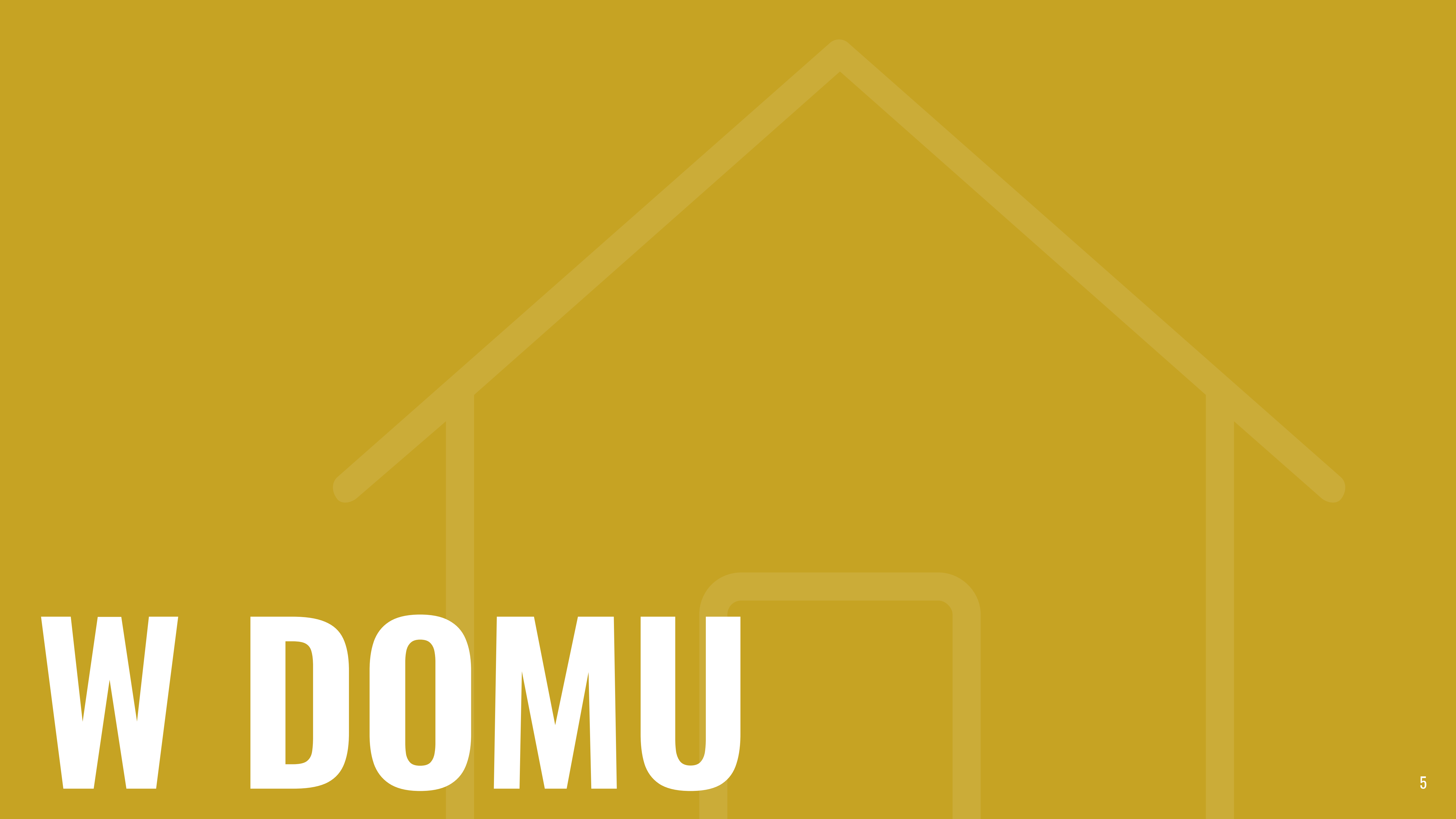
DZIECI W DOMU

71%

rodziców angażuje dzieci w obowiązki domowe.

45%

rodziców uważa, że 5-10 lat to najlepszy wiek na włączenie dziecka w obowiązki domowe.

W DOMU

DZIELIMY SIĘ PRACĄ

W DOMU

Domowe pole minowe – tak można określić obowiązki, jakie są do wypełnienia każdego dnia w polskich, ale nie tylko, domach. Pranie, sprzątanie, mycie okien, opieka nad dziećmi lub zwierzętami czy dbanie o samochód to wybrane czynności, z którymi większość Polaków ma na co dzień do czynienia. Jest ich tak wiele, że naturalnym wydaje się ich podział między domownikami. I jak wskazują wyniki badania zrealizowanego przez Grupę INCO, rzeczywiście z takim podziałem mamy do czynienia. Respondentów będących w związkach i zamieszkujących wspólnie w jednym gospodarstwie domowym zapytaliśmy o to, na kim spoczywają główne obowiązki domowe.

DZIELIMY SIĘ PRACĄ

	 MĘŻCZYZNA	 WSPÓLNIE	 KOBIETA	INNA OSOBA
 pranie	3%	26%	69%	
 prasowanie	5%	25%	64%	7%
 gotowanie	6%	39%	54%	1%
 gruntowne porządki	5%	42%	52%	1%
 zakupy	11%	61%	27%	1%
 sprzątanie	7%	52%	41%	1%
 zmywanie/obsługa zmywarki	9%	51%	37%	4%
 zajmowanie się zwierzętami	9%	43%	13%	34% (NIE DOTYCZY)
 zajmowanie się dziećmi	1%	40%	14%	45% (NIE DOTYCZY)
 naprawa usterek	77%	18%	3%	2%
 mycie samochodu	76%	19%	4%	1%
 wynoszenie śmieci	45%	42%	12%	

PRANIE, PRASOWANIE, GOTOWANIE I GRUNTOWNE PORZĄDKI TO CZYNNOŚCI, W KTÓRE KOBIETY SĄ ZAANGAŻOWANE CZĘŚCIEJ NIŻ MĘŻCZYŹNI.

PRANIE

W 69 proc. gospodarstw domowych to kobiety odpowiadają za pranie, w co czwartym ten obowiązek jest dzielony między domownikami, a w przypadku tylko 3 proc. domów ta czynność przypada mężczyźnie. Taki podział jest obecny niezależnie od tego, w jakim wieku są respondenci. Jednak im starszy, tym częściej wskazuje na większą rolę kobiety w pełnieniu tego obowiązku (ponad 70 proc. wskazań w grupie 45+). Młodsze pokolenia częściej niż starsze wspólnie realizują tę czynność (40 proc. w grupie 18–24 lata).

PRASOWANIE

W 64 proc. gospodarstw domowych za prasowanie odpowiadają kobiety, w co czwartym ten obowiązek jest dzielony między domownikami, a w przypadku 5 proc. domów ta czynność przypada mężczyźnie. Taki podział jest obecny niezależnie od tego, w jakim wieku są respondenci. Jednak im starszy, tym częściej wskazuje na większą rolę kobiety w pełnieniu tego obowiązku – 68 proc. wskazań w grupie wiekowej 45+ i 47 proc. w grupie 25–34 lata. Młodsze pokolenia częściej niż starsze wspólnie realizują tę czynność (34 proc. w grupie 18–24 lata i 23 proc. w grupie 55+).

GOTOWANIE

W nieco ponad połowie gospodarstw domowych przede wszystkim gotują kobiety (54 proc.), w co trzecim domu ten obowiązek jest dzielony między domownikami (39 proc.), a w przypadku 6 proc. domów w tę czynność głównie angażują się panowie. Im starszy respondent tym częściej wskazuje na większą rolę kobiety w pełnieniu tego obowiązku (ponad 60 proc. wskazań w grupie 55+). Młodsze pokolenia częściej niż starsze gotują wspólnie (80 proc. w grupie 18–24 lata i 31 proc. w grupie 55+).

GRUNTOWNE PORZĄDKI

Za całościowe posprzątanie domu odpowiadają w nieco ponad połowie gospodarstw domowych przede wszystkim panie (52 proc.), w 42 proc. domów ten obowiązek jest dzielony między domownikami, a w przypadku 5 proc. ta czynność spada na mężczyzn. Co ciekawe, kobiety uważają, że to one częściej robią gruntowne porządki (63 proc. wskazań), podczas gdy w opinii mężczyzn to wspólny obowiązek (53 proc. wskazań).

NAPRAWA USTEREK, MYCIE SAMOCHODU I WYNOSENIE ŚMIECI TO CZYNNOŚCI, W KTÓRE MĘŻCZYŹNI SĄ ZAANGAŻOWANI CZĘŚCIEJ NIŻ KOBIETY.

NAPRAWA USTEREK

W 77 proc. gospodarstw domowych mężczyźni naprawiają to, co się popsuje, w co piątym ten obowiązek jest dzielony między domownikami, a w przypadku 3 proc. domów za tę czynność odpowiadają przede wszystkim kobiety. Taki podział jest obecny niezależnie od tego, w jakim wieku są respondenci. Jeśli weźmiemy pod uwagę tylko odpowiedzi panów, widzimy, że oni częściej przypisują sobie tę rolę (85 proc. wskazań), podczas gdy kobiety (choć też najczęściej wskazują panów – 70 proc.), częściej uważają, że wspólnie naprawiają domowe usterki (23 proc. vs. 12 proc.).

MYCIE SAMOCHODU

W 76 proc. gospodarstw domowych za utrzymanie samochodu w czystości odpowiadają mężczyźni, w co piątym ten obowiązek jest dzielony między domownikami, a w przypadku 4 proc. domów ta czynność przypada kobiecie. Taki podział jest obecny niezależnie od tego, w jakim wieku są respondenci. Jednak im starszy, tym częściej wskazuje na większą rolę mężczyzny w pełnieniu tego obowiązku – 84 proc. wskazań w grupie wiekowej 55+ i 46 proc. w grupie 25–34 lata. Młodsze pokolenia częściej niż starsze wspólnie realizują tę czynność (46 proc. w grupie 18–24 lata i 12 proc. w grupie 55+).

WYNOSENIE ŚMIECI

W blisko co drugim domu śmieci wynoszą przede wszystkim mężczyźni (45 proc.), ale w niewielu mniej gospodarstwach domowych (42 proc.) ten obowiązek jest dzielony między domownikami. W przypadku 12 proc. domów w tę czynność głównie angażują się panie. Jeśli weźmiemy pod uwagę tylko odpowiedzi panów, widzimy, że oni częściej przypisują sobie tę rolę (57 proc. wskazań), podczas gdy kobiety najczęściej uważają, że wspólnie odpowiadają za ten domowy obowiązek (47 proc. vs. 37 proc.).

WSPÓLNIE POLACY ROBIĄ ZAKUPY, SPRZĄTAJĄ, MYJĄ NACZYNIA, OPIEKUJĄ SIĘ ZWIERZĘTAMI DOMOWYMI ORAZ DZIEĆMI.

ZAKUPY

Na zakupy wybieramy się wspólnie – tak to wygląda w 61 proc. gospodarstw domowych. W co czwartym ten obowiązek spoczywa przede wszystkim na kobietach, a w co dziewiątym domu na mężczyznach. Taki podział dominuje niezależnie od tego, w jakim wieku są respondenci. Zdecydowanie częściej na „wspólnotę” obowiązków wskazują panowie niż panie (71 proc. vs. 53 proc.). Kobiety natomiast częściej niż mężczyźni uważają, że to przede wszystkim one robią zakupy (41 proc. vs. 10 proc.).

SPRZĄTANIE

W co drugim domu Polacy sprzątają wspólnie, w 4 na 10 ten obowiązek spoczywa przede wszystkim na kobietach, a w 7% na mężczyznach. Młodszy częściej sprzątają razem (53 proc. wskazań w grupie 25–34 lata), a wśród starszych ten obowiązek przypada przede wszystkim kobietom (44 proc. w grupie 55+). I podobnie częściej na „wspólnotę” obowiązków wskazują panowie niż panie (65 proc. vs. 41 proc.). Kobiety natomiast częściej niż mężczyźni uważają, że to one sprzątają w domu (56 proc. vs. 23 proc.).

ZMYWANIE / OBSŁUGA ZMYWARKI

W co drugim domu Polacy zmywają wspólnie (51 proc.), w 37 proc. ten obowiązek spoczywa przede wszystkim na kobietach, a w 9% na mężczyznach. Młodszy częściej uważają go za wspólne zadanie (60 proc. wskazań w grupie 18–24 lata), a wśród starszych ten obowiązek przypada przede wszystkim kobietom (45 proc. w grupie 55+). I podobnie częściej na „wspólnotę” obowiązków wskazują panowie niż panie (56 proc. vs. 32 proc.). Kobiety natomiast częściej niż mężczyźni uważają, że to one zmywają w domu (50 proc. vs. 21 proc.).

WSPÓLNIE POLACY ROBIĄ ZAKUPY, SPRZĄTAJĄ, MYJĄ NACZYNIA, OPIEKUJĄ SIĘ ZWIERZĘTAMI DOMOWYMI ORAZ DZIEĆMI.

ZAJMOWANIE SIĘ ZWIERZĘTAMI

W 2 na 3 gospodarstwach domowych mieszka jakiś „pupil”. Wśród nich opieka nad zwierzętami to wspólny obowiązek w 43 proc. domów, w 13 proc. spoczywa on przede wszystkim na kobietach, a w 9% na mężczyznach. Taki podział jest obecny niezależnie od tego, w jakim wieku są respondenci.

ZAJMOWANIE SIĘ DZIEĆMI

W 4 na 10 domów za opiekę na dziećmi wspólnie odpowiadają kobiety i mężczyźni, w 14 proc. ten obowiązek spoczywa przede wszystkim na kobietach, a w tylko 1 proc. na mężczyznach. 44 proc. ankietowanych nie posiada dzieci. Taki podział jest obecny niezależnie od tego, w jakim wieku są respondenci. Częściej na „wspólnotę” obowiązków wskazują panowie niż panie (48 proc. vs. 35 proc.). Kobiety natomiast częściej niż mężczyźni zajmują się najmłodszymi domownikami (20 proc. vs. 5 proc.).

POKOŁENIE MA ZNACZENIE

W DOMU

PODZIAŁ OBOWIĄZKÓW DOMOWYCH DZIŚ

45%

Kobiety i mężczyźni dzielą się obowiązkami

44%

Kobiety biorą na siebie więcej obowiązków

4%

Mężczyźni biorą na siebie więcej obowiązków

7%

Nie potrafi tego określić

DZIŚ... PŁEĆ MA ZNACZENIE

Dziś dużo mówi się o zachowaniu zasady work life balance, ale wydaje się, że równie ważna, jeśli nie ważniejsza, jest zasada równowagi obowiązków w życiu domowym. I jak wskazują wyniki badania Grupa INCO, Polacy radzą sobie z tym – przynajmniej w teorii – całkiem nieźle. 45 proc. zapytanych odpowiedziało, że dzieli się po równo obowiązkami domowymi w parach. Jednak, tylko o 1 p.p. mniej wskazało na główną rolę kobiet, podczas gdy tylko 4 proc. mężczyzn odpowiada za obowiązki domowe. I tutaj, podobnie jak przy poszczególnych obowiązkach, na „wspólnotę” domowych zadań panowie wskazują zdecydowanie częściej niż panie (60 proc. vs. 33 proc.). Kobiety natomiast częściej niż mężczyźni uważają, że to one sprzątają w domu (59 proc. vs. 26 proc.).

POKOLENIE MA ZNACZENIE

W DOMU

PODZIAŁ OBOWIĄZKÓW DOMOWYCH W RODZINNYM DOMU

22%

Rodzice dzielili się obowiązkami

66%

Kobieta/Mama brała na siebie więcej obowiązków

3%

Mężczyzna/Tata brał na siebie więcej obowiązków

10%

Nie potrafi tego określić

W PRZESZŁOŚCI JESZCZE WIĘKSZA ROLA KOBIET

A jak to wyglądało w naszych rodzinnych domach? Okazuje się, że pokolenie ma znaczenie, gdyż kilkadziesiąt lat temu w większości domów to kobiety brały na siebie większość czynności domowych jak pranie czy sprzątanie (66 proc.), a wspólnota obowiązków miała miejsce tylko w co piątej rodzinie. W porównaniu z dzisiejszym pokoleniem, nasi rodzice rzadziej różnili się w odpowiedziach między sobą biorąc pod uwagę płeć. Na przykład na wspólnotę obowiązków w rodzinnym domu wskazało 18 proc. kobiet i 26 proc. mężczyzn. Jednak im starszy respondent, którego od rodzinnego domu dzieli więcej lat, tym częściej wskazał na większą rolę kobiet (47 proc. w grupie 18–24 lata i 66 proc. w grupie wiekowej 55+).

Dziś Polki i Polacy najczęściej dzielą się obowiązkami domowymi. W rodzinnym domu to kobiety przede wszystkim brały na siebie tę rolę.

PARTNERSKI, MIESZANY CZY TRADYCYJNY?

W DOMU

MODELE ŁĄCZENIA ŻYCIA ZAWODOWEGO Z DOMOWYM W POLSKICH GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

46%

PARTNERSKI

po równo pracujemy i zajmujemy się domem

21%

MIESZANY MĘSKI

mężczyzna więcej pracuje i w mniejszym stopniu zajmuje się domem, a kobieta mniej pracuje i w większym stopniu zajmuje się domem

10%

TRADYCYJNY

mężczyzna pracuje, a kobieta zajmuje się domem

2%

MIESZANY DAMSKI

kobieta więcej pracuje i w mniejszym stopniu zajmuje się domem, a mężczyzna mniej pracuje i w większym stopniu zajmuje się domem

1%

ODWRÓCONY

kobieta pracuje, a mężczyzna zajmuje się domem

PARTNERSKI, MIESZANY CZY TRADYCYJNY?

W DOMU

Łączenie obowiązków domowych z zawodowymi to wyzwanie dla większości Polaków. Podstawową trudność stanowi wypracowanie równowagi nie tylko między tymi dwoma obszarami, ale także między dorosłymi domownikami. Jednak Polacy radzą sobie z tym całkiem nieźle. Przynajmniej tak to wygląda na pierwszy rzut oka. Niemal połowa wskazała, że w ich domu panuje partnerski model łączenia życia zawodowego z domowym. I tutaj ponownie na tę odpowiedź częściej wskazali mężczyźni niż kobiety (odpowiednio 55 proc. i 38 proc.). W co piątym gospodarstwie domowym przyjęty został model mieszany, w którym to mężczyzna więcej pracuje, a kobieta częściej zajmuje się domem. Tutaj to kobiety częściej zaznaczyły tę odpowiedź (26 proc. vs. 15 proc. wśród mężczyzn). Co dziesiąty respondent wskazał na tradycyjny (stereotypowy) podział ról, w którym mężczyzna pracuje, a kobieta zajmuje się domem. Tylko 3 proc. Polaków wskazało na modele, w ramach których kobieta pracuje, a mężczyzna zajmuje się przede wszystkim domem.

Warto jednak zwrócić uwagę, że w młodszych kategoriach wiekowych modele mieszany, męski i tradycyjny zyskują na sile. Wśród osób w wieku 18–24 lata, 25–34 lata i 35–44 lata odpowiednio 54 proc, 45 proc. i 38 proc. wskazało łącznie na te modele. Wśród starszych respondentów na większą aktywność zawodową mężczyzn wskazało mniej osób – 30 proc. w grupie 45–54 lata oraz 23 proc. w grupie wiekowej 55+. Może to być związane z inną częścią życia Polaków, czyli z powiększeniem rodziny, kiedy to na kobiecie spoczywa więcej obowiązków związanych z opieką na potomstwem. Potwierdzają to dane GUS, z których wynika, że mężczyźni przeznaczają więcej czasu na pracę zawodową niż kobiety. Średnia odpowiedzi wynosi 37,1 godzin wśród matek z najmłodszym dzieckiem w wieku 1–9 lat i 42,3 godziny wśród ojców dzieci w tym samym wieku.

KTO MA WIĘCEJ WOLNEGO CZASU?

W DOMU

KTO PRZEZNACZA WIĘCEJ CZASU TYGODNIOWO NA REALIZACJĘ SWOICH PASJI / HOBBY?

47%

Po równo

16%

Mężczyzna

12%

Nie mamy czasu na pasje

11%

Kobieta

15%

Trudno to określić

IM MŁODSZY TYM MA MNIEJ CZASU NA PASJE

Z Badania Pracuj.pl wynika, że zdecydowana większość Polaków, bo aż 87 proc., posiada hobby. Najczęściej wskazywanymi hobby są czytanie, podróże i sport. Co więcej, 77 proc. przyznaje, że pomaga im ono zachować work-life balance. A jak wygląda to w naszych gospodarstwach domowych? W niemal połowie Polki i Polacy przeznaczają mniej więcej tyle samo czasu tygodniowo na realizację swoich zainteresowań. W co szóstym to mężczyźni częściej mogą pozwolić sobie na odpoczynek od obowiązków domowych i uprawianie ulubionej dyscypliny sportowej lub inny rodzaj pasji. W co dziewiątym domu na taki „luksus” częściej może pozwolić sobie kobieta. Zatrważający jest jednak fakt, że aż 12 proc. respondentów nie ma w ogóle czasu na swoje hobby. A jeszcze bardziej może przerażać to, że ta grupa osób jest zdecydowanie liczniejsza wśród najmłodszych respondentów. Wśród osób od 18. do 44. roku życia około 20 proc. nie ma chwili na zajęcie się swoimi pasjami. Wśród osób po 45. roku życia ten odsetek spada do 7 proc. Podobnie jak młodszy, także kobiety mają mniej czasu na zajmowanie się swoimi pasjami. 15 proc. z nich wskazało, że w ich domu brakuje czasu na dodatkowe zajęcia pozadomowe, wśród mężczyzn ten odsetek jest niemal dwa razy niższy (8 proc.).

Dr hab. Katarzyna Suwada

Adiunktka w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Prace w domu są uznawane za jedną z najbardziej niechętnych czynności. W tradycyjnym modelu rodziny, pracę domową przypisuje się kobietom. Jednak wraz ze zmieniającymi się rolami płciowymi, coraz częściej kobiety oczekują od swoich partnerów większego zaangażowania w sferę domową. W rezultacie praca w domu stała się obszarem dyskusji i negocjacji w rodzinach.

Menedżerki codziennego życia

Badania Grupa INCO wskazują na istnienie tych różnic również w polskich parach. Z jednej strony, wyniki wskazują na zmianę pokoleniową – dzisiaj kobiety i mężczyźni częściej dzielą się obowiązkami domowymi niż ich rodzice. Z drugiej strony, jasno widać, że odczucia kobiet i mężczyzn dotyczące wspólnego wykonywania obowiązków znacznie się od siebie różnią. Mężczyźni znacznie częściej niż kobiety uważają, że obowiązki pełnią wspólnie ze swoją partnerką. A kobiety jednak częściej uznają, że to one są głównie za nie odpowiedzialne. Ta różnica może wynikać z kilku rzeczy. Po pierwsze, zaangażowanie mężczyzn w obowiązki domowe jest często postrzegane, zarówno przez mężczyzn, jak i kobiety, jako pomoc, a nie jako ich obowiązek. Mężczyźni są dumni z tego, że pomagają w domu, ale jednocześnie mają możliwość wyboru tych obowiązków, które bardziej lubią, a także wycofania się z nich w nieodpowiednim dla nich momencie. Kobiety znacznie częściej niż mężczyźni nie mają możliwości ucieczki od tych obowiązków, bo one są na stałe przypisane do nich. Po drugie, kobiety pełnią rolę menedżerek codziennego życia. Oznacza to, że są one mentalnie obciążone odpowiedzialnością za to, żeby wszystkie domowe obowiązki zostały wykonane. W konsekwencji to kobiety częściej niż mężczyźni

wiedzą, ile ich jest realnie do wykonania. Po trzecie, ludzie często porównują się do innych i na tej podstawie oceniają swoje zachowania. Zarówno kobiety, jak i mężczyźni porównują się do swoich rodziców, którzy funkcjonowali w tradycyjnym modelu. Mężczyźni pod tym względem nie mają najlepszych wzorców, więc każde, nawet okazjonalne, zaangażowanie w prace domowe stawia ich w dobrym świetle. W tym kontekście, nie dziwi fakt, że obie strony mogą przeszacowywać swoje zaangażowanie w obowiązki domowe, a jednocześnie nie dostrzegać całego udziału drugiej strony.

Model męskości ewoluuje

Wyraźny jest również podział na obowiązki typowo męskie, typowo kobiece i wspólne. Do wspólnych obowiązków można z całą pewnością zaliczyć opiekę nad dziećmi i zajmowanie się zwierzętami. Wpisuje się to w zmieniające się modele męskości, w których ważne staje się uznanie opieki jako elementu męskiej tożsamości, a także nacisk na nawiązywanie relacji ze swoimi dziećmi. Typowo męskimi obowiązkami jest naprawa usterek i mycie samochodu, co w pewnym sensie możemy tłumaczyć socjalizację mężczyzn do tego typu zadań. Do typowo kobiecych obowiązków należą pranie i prasowanie. Kobiety również w większości rodzin są głównie odpowiedzialne za gotowanie i gruntowne porządki. A także w prawie 40% rodzin są odpowiedzialne za sprząatanie i zmywanie/obsługę zmywarki.

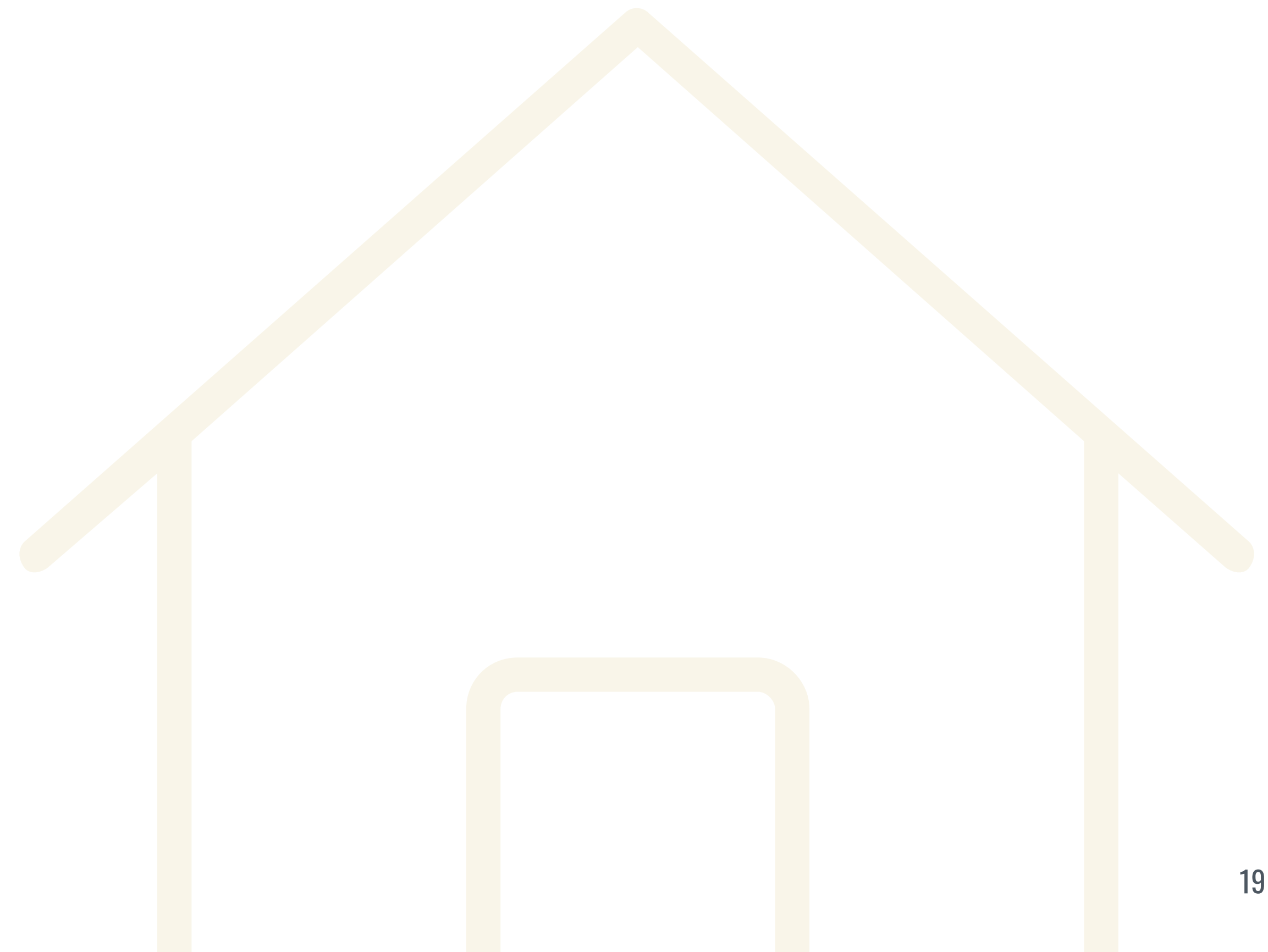

Dr hab. Katarzyna Suwada

Adiunktka w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Co potwierdza, że w społeczeństwie polskim jednak ciągle traktujemy sferę domową jako obszar odpowiedzialności kobiety, a nie mężczyzny. Jednak widać wyraźną zmianę pokoleniową, bo w młodszych grupach wiekowych więcej osób deklaruje wspólne wykonywanie głównych obowiązków domowych niż w starszych grupach wiekowych.

Podsumowując, w ostatnich dekadach możemy zaobserwować wyraźne zmiany w podziale obowiązków domowych, które prowadzą do bardziej partnerskiego modelu życia rodzinnego. Mężczyźni coraz bardziej angażują się w sferę domową i również kobiety są coraz bardziej świadome, że nie odpowiadają samodzielnie za ten obszar.

UROCZYSTOŚCI DOMOWE

OD PLANU DO BAŁAGANU

	KOBIETA	PO RÓWNO	MĘŻCZYŻNA
 zaplanowanie	62%	28%	3%
 robienie zakupów	41%	41%	16%
 przygotowanie domu	59%	34%	5%
 przygotowanie jedzenia	69%	24%	5%
 obsługa gości	51%	42%	4%
 sprzątanie po uroczystości	36%	54%	8%

Kobiety wykonują większość zadań związanych z organizacją uroczystości rodzinnych, takich jak imieniny, urodziny czy komunie. A spraw do załatwienia jest wiele. Najwięcej jest do zrobienia jeszcze przed imprezą. To planowanie, w tym np. tworzenie listy gości czy posiłków, robienie zakupów, przygotowywanie domu na przyjęcie gości i jedzenia. Ale również w trakcie uroczystości prym w obsłudze gości wiodą kobiety. Dopiero po spotkaniu podział obowiązków zaczyna się wyrównywać i w większości domów sprzątaniem dzielimy się po równo.

Obowiązki związane z przygotowaniem uroczystości są przede wszystkim na głowach kobiet.

UROCZYSTOŚCI DOMENĄ KOBIEŃ

UROCZYSTOŚCI DOMOWE

PLANOWANIE IMPREZY

Etap planowania uroczystości domowej w 62 proc. gospodarstw domowych jest na głowie kobiet. Po równo dzieli się tym 28 proc. par, a jedynie w 3 proc. przypadków więcej obowiązków bierze na siebie mężczyzna. Co ciekawe, największą równość przy podziale obowiązków związanych z planowaniem uroczystości prezentują pary ze średnich miast, w których kobiety przejmują większość zadań w 53 proc. przypadków, ale już w 35 proc. sytuacji dzielą się po równo.

PRZYGOTOWANIE JEDZENIA

W 7 na 10 domów przygotowanie jedzenia na uroczystość to przede wszystkim zadanie kobiet. Blisko jedna czwarta par dzieli się tym po równo, a mężczyźni królują w kuchni przed uroczystością w 5 proc. gospodarstw. Co ważne, im młodsza para, tym częściej gotuje wspólnie. Wśród osób w wieku 18–44 lata razem posiłki przed imprezą przygotowuje 33 proc., a w parach starszych niż 55 lat działa tak jedynie 19 proc. respondentów. Jednocześnie w tej grupie wiekowej za gotowanie w trzech czwartych odpowiadają wyłącznie kobiety.

ROBIENIE ZAKUPÓW

Choć w przypadku zakupów przed imprezą w 41 proc. sytuacji dominują kobiety, to identyczny odsetek osób deklaruje równy podział obowiązków w tej kwestii. W 16 proc. sytuacji po sklepach biegają głównie mężczyźni. Wyróżniają się pary w wieku 25–34 lata, wśród których 54 proc. w takim samym stopniu zaopatruje dom w produkty niezbędne do realizacji uroczystości. W ich przypadku w 13 proc. więcej zadań zakupowych bierze na siebie mężczyzna.

OBSŁUGA GOŚCI

O gości w domu podczas uroczystości dbają głównie panie. Więcej z tych obowiązków biorą na siebie w 51 proc. gospodarstw, po równo z panami dzielą się w 41 proc. przypadków, a tylko w 4 proc. obsługa gości to zadanie przede wszystkim panów. W grupie osób w wieku 25–34 lata podział jest najbardziej wyrównany. Ponad połowa (54 proc.) takich par wspólnie dba o gości, w 32 proc. to domena pań, a w 7 proc. mężczyzn. Z kolei w domach osób starszych niż 55 lat częściej niż średnia obsługą gości zajmują się kobiety.

PRZYGOTOWANIE DOMU

Przygotowanie domu przed imprezą to bardzo pojemne zadanie. Trzeba przecież posprzątać, przygotować miejsca dla gości, a często także okazjonalne ozdoby. W 6 na 10 domów zajmują się tym głównie kobiety, 34 proc. gospodarstw dzieli się po równo, a jedynie w 5 proc. sytuacji to zadanie głównie mężczyźni. Szczególnie na wsiach przygotowaniem domu zajmują się przede wszystkim panie. Zadeklarowało tak 66 proc. ich mieszkańców, w 3 na 10 sytuacji podział jest wyrównany, a jedynie w 2 proc. dominują panowie.

SPRZĄTANIE PO IMPREZIE

I wreszcie sprzątanie – to jedyne zadanie, przy którym w większości (54 proc.) równy udział mają kobiety i mężczyźni. W 36 proc. kobiety biorą na siebie więcej obowiązków związanych z porządkowaniem domu po uroczystości, a w 8 proc. sprzątają głównie mężczyźni. Najrzadziej, bo w 17 proc. domów, po imprezie sprzątają przede wszystkim kobiety w związkach w wieku 25–34 lata. Z kolei częściej niż przeciętna dzieje się to wśród osób starszych niż 55 lat, gdzie jest to obowiązek 4 na 10 pań.

Agnieszka Augustyniak

Dyrektor Marketingu i Rozwoju Produktowego, Grupa INCO S.A.

Przygotowanie uroczystości domowej takiej jak chrzciny, urodziny czy święta wiąże się z mnóstwem pracy. Choć wielu Polaków na specjalne okazje organizuje przyjęcie w lokalu, to i w tym przypadku wybór odpowiedniego miejsca, dnia, menu i zaproszenie gości zajmuje sporo czasu. Zdecydowanie więcej zadań czeka podczas organizacji spotkań rodzinnych w domach, które wiele osób preferuje ze względu na większą swobodę w kwestii czasu uroczystości i luźniejszą atmosferę. Jak wynika z naszego badania, przygotowania do tego typu spotkania w większości polskich domów spoczywają na głowach kobiet. W 6 na 10 przypadków to wyłącznie one odpowiadają za zaplanowanie imprezy i przygotowanie domu, a w 7 na 10 rodzin za gotowanie. Panie wiodą prym także przy obsłudze gości. Nieco bardziej równy podział obowiązków towarzyszy przy robieniu zakupów, które w 41 proc. polskich domów robią kobiety, ale już taki sam odsetek twierdzi, że realizują je zarówno panie i panowie. I wreszcie – sprzątanie po uroczystości. W przypadku tego obowiązku ponad połowa par dzieli się po równo. To moment, w którym już nie trzeba się spieszyć, dodatkowo wspólne sprzątanie może być świetnym pretekstem do podzielenia się wrażeniami po uroczystości.

Nie bez znaczenia są odpowiednie środki czystości, które sprawią, że proces sprzątania będzie łatwy, a nawet przyjemny. Szeroka oferta preparatów, z którą mamy obecnie do czynienia na rynku pozwala wybrać taki, który najlepiej spełni oczekiwania. Nasze badania wskazują, że dla Polaków najważniejsza jest dobra relacja jakości do ceny, następnie wydajność i renoma marki. Dodatkowo, coraz częściej dokładnie czytamy etykiety i wybieramy te specyfiki, które są ekologiczne, nie tylko w kwestii zawartości, ale także opakowania, które warto, aby zawierało materiał z recyklingu i nadawało się do ponownego przetworzenia. Produkty z Grupa INCO, np. z linii Ludwik Ekologiczny czy BIOstar Cleaning Products, doskonale spełniają te oczekiwania. W tak posprzątanym mieszkaniu po uroczystości można z przyjemnością odpocząć, dzieląc się pozytywnymi wrażeniami.

A large, faint, light green tulip logo is centered in the background. It features a stylized tulip head with three petals and a long stem with a single leaf.

W OGRODZIE

PRAWIE KAŻDY Z NAS MA ROŚLINY...

W OGRODZIE

JAKIE ROŚLINY POSIADASZ?

86%

rośliny doniczkowe w domu

48%

trawnik na tarasie, balkonie

46%

krzewy, drzewa, rabaty kwiatowe
na balkonie, na tarasie, w ogrodzie

40%

warzywnik na tarasie,
balkonie lub w ogrodzie

...I DBA O NIE TAK SAMO JAK O WNĘTRZE DOMU

67%

tak, jest tak
samo ważne

15%

nie, jest
mniej ważne

10%

trudno
powiedzieć

CZY DBANIE O TWÓJ OGRÓD, TARAS, BALKON
CZY TRAWNIK, IGLAKI, KRZEWY NA POSESJI
JEST DLA CIEBIE TAK SAMO WAŻNE JAK DBANIE
O WNĘTRZE TWOJEGO DOMU?

2 na 3 Polaków uważa, że dbanie o balkon i ogród jest tak samo ważnym obowiązkiem jak dbanie o wnętrze domu.

OBOWIĄZEK CZY PRZYJEMNOŚĆ?

DBANIE O ROŚLINY W TWOIM DOMU LUB W INNYCH MIEJSCACH (BALKON, TARAS, OGRÓD) JEST DLA POLAKÓW PRZED E WSZYSTKIM...

64%

przyjemnością
i relaksem

27%

obowiązkiem

W OGRODZIE

PRACE OGRODNICZE TO ODPOCZYNEK

Pielęgnacja roślin w domu i wokół domu jest dla nas równie ważna, jak dbanie o wnętrze mieszkania. Zadbana zielen w ogrodzie, na tarasie czy balkonie dla 67 proc. Polaków ma takie samo znaczenie jak porządek w domu. Tylko 15 proc. twierdzi, że jest mniej istotna. Lubimy otaczać się zielenią, choćby miały to być tylko rośliny doniczkowe w mieszkaniu. Ich posiadanie deklaruje 86 proc. z nas. Trawnik, krzewy, drzewa, rabaty kwiatowe na tarasie, balkonie czy w ogrodzie ma ponad połowa Polaków, a 4 na 10 uprawia własne warzywa. O własne marchewki, pomidory czy sałatę chętniej dbają kobiety, wśród których posiadanie warzywnika deklaruje 45 proc. Skąd tak znaczące procenty? Okazuje się, że zwyczajnie lubimy pracę wokół roślin. Dla zdecydowanej większości Polaków pielęgnacja ogrodu, zieleni na tarasie, balkonie i w domu to przyjemność. Odpoczywać tak szczególnie lubią kobiety, wśród których 7 na 10 zadeklarowało, że relaksuje się przy takich czynnościach. Spośród panów taką deklarację złożyło 55 proc.

POD WPŁYWEM PANDEMII

58%

Polaków po pandemii
bardziej docenia swój
ogród

56%

Polaków po pandemii
bardziej docenia swój
balkon/taras

Czy niedawna pandemia spowodowała, że teraz bardziej cenisz posiadanie do własnego użytku i wypoczynku ogrodu/tarasu/balkonu?

W OGRODZIE

COVID-19 SPRAWIŁ, ŻE PRYWATNA ZIELEŃ STAŁA SIĘ DLA NAS WAŻNIEJSZA

Miesiące pod hasłem „zostań w domu” mamy już dawno za nami, ale spowodowane nimi zmiany z nami zostały. Jedną z niewielu pozytywnych jest to, że bardziej doceniamy posiadanie własnego ogrodu, tarasu czy chociaż balkonu, a tym samym zieleni wokół domu, jako miejsca do odpoczynku. Przyznaje tak ponad połowa z nas. Takich zmian w swoim podejściu nie dostrzega jedna czwarta Polaków. Wypoczynek wśród domowej zieleni bardziej ceni 6 na 10 kobiet i 5 na 10 mężczyzn. Szczególnie mieszkańcy wsi obecnie dużo bardziej cieszą się z posiadania własnego ogrodu, co przyznaje dwie trzecie z nich. Tylko 17 proc. nie zauważyło zmiany w swoim podejściu. Nic dziwnego, w czasie pandemii to w ogrodzie czy na tarasie mogliśmy odpocząć na świeżym powietrzu bez potrzeby noszenia maseczki. Dodatkowo, wyjście na taras czy balkon w dużych miastach było jedną z niewielu łatwo dostępnych i w miarę bezpiecznych możliwości pielęgnowania kontaktów z innymi ludźmi. Dla trzech czwartych ankietowanych w badaniu University of California ogrodnictwo uprawiane w miastach i na wsiach było sposobem na relaks, kontakty towarzyskie oraz kontakt z przyrodą lub aktywność fizyczną, co redukowało stres związany z pandemią.

DZIELIMY SIĘ PRACĄ

	KOBIETA	MĘŻCZYŻNA	WSPÓLNIE
 koszenie trawy	6%	58%	19%
 pielęgnacja roślin	55%	9%	32%
 utrzymanie trawnika (bez koszenia)	14%	42%	27%
 pielęgnacja warzywanika, rabat kwiatowych	35%	13%	38%
 wybór i zakup nawozów	23%	35%	33%
 pielęgnacja krzewów	19%	30%	34%
 wybór i zakup mebli dodatków	19%	11%	60%

W OGRODZIE MĘŻCZYŻNI PIELĘGNUJĄ TRAWNIK, A KOBIETY ROŚLINY OZDOBNE I WARZYWA

Jak wynika z badania Grupa INCO prace w ogrodzie łączą Polki i Polaków. W dużej części kobiety i mężczyźni wykonują je wspólnie. Jednak niektóre zadania są domeną jednej z płci. Zadbany trawnik to z dużym prawdopodobieństwem zasługa pana domu. Za koszenie trawy w 58 proc. domów odpowiada mężczyzna, dodatkowe zabiegi pielęgnacyjne także częściej realizują panowie (42 proc.). Ponadto, panowie częściej samodzielnie odpowiadają za wybór i zakup nawozów. Z kolei panie chętniej zajmują się pielęgnacją roślin ogrodowych, co przyznaje 55 proc. z nich. Do ich zadań w 35 proc. przypadków należy również pielęgnacja warzywnika.

OBOWIĄZKI MĘŻCZYZN I KOBIET

W OGRODZIE

58% mężczyzn odpowiada za koszenie trawy

TRAWNIK

Utrzymanie trawnika, a więc nawożenie, podlewanie i koszenie trawy to w większości polskich domów domena mężczyzn. Za koszenie trawy odpowiadają w 58 proc. przypadków, w 19 proc. domów jest to wspólne zadanie, a jedynie w 6 proc. to zadanie wykonywane wyłącznie przez kobiety. Podobnie jest z pozostałymi zabiegami pielęgnacyjnymi wokół trawnika. Podlewanie i nawożenie to w 42 proc. domów obowiązek mężczyzn, w 27 proc. realizowany jest przez obie płcie, a w 14 proc. przez kobiety. Przewagę panów w trosce o trawę widać szczególnie wśród osób starszych niż 55 lat oraz na wsiach.

55% kobiet odpowiada za pielęgnację roślin ozdobnych

ROŚLINY OZDOBNE

Zadbane rośliny ozdobne na tarasie, balkonie czy w ogrodzie to w 55 proc. przypadków zasługa kobiet. W niemal jednej trzeciej domów (32 proc.) panie i panowie dbają o nie wspólnie, a w 9 proc. przypadków pielęgnuje je mężczyzna. Sytuacja jest nieco bardziej wyrównana w grupie wiekowej 35–44 lata, gdzie za rośliny odpowiada 45 proc. kobiet i 38 proc. mężczyzn. Natomiast, podobnie jak w przypadku trawnika, podział wyraźniej widać wśród osób starszych niż 55 lat, wśród których rośliny są domeną kobiet w 62 proc. domów, a mężczyzn w jedynie 28 proc. przypadków.

WSPÓLNE OBOWIĄZKI

W OGRODZIE

WARZYWNIK

O warzywa uprawiane w ogrodzie, na balkonie lub tarasie w większości gospodarstw domowych odpowiadają zarówno kobiety, jak i mężczyźni. Deklaruje tak 38 proc. respondentów. Jeśli już jest podział obowiązków, to wtedy częściej dbają o nie kobiety, co zadeklarowało 35 proc. osób. W 13 proc. warzywnik to jedynie męskie zadanie. Wyróżniają się jednak panowie powyżej 55 roku życia, wśród których 16 proc. jest jedyną osobą odpowiedzialną za dbanie o uprawę warzyw.

IGLAKI I KRZEWY

Pielęgnacja iglaków i krzewów to wspólne zadanie kobiet i mężczyzn w ponad jednej trzeciej domów (34 proc.). W 30 proc. gospodarstw dbają o nie wyłącznie mężczyźni, a w 19 proc. przypadków tylko kobiety. Najbardziej wyrównany podział obowiązków w tej kwestii mają najmłodsze pary, w wieku 18–24 lata, wśród których 64 proc. wykonuje je wspólnie. W tym przypadku to obowiązek 14 proc. kobiet i 7 proc. mężczyzn.

NAWOZY

Choć w kwestii wyboru i zakupu nawozów delikatnie dominują mężczyźni (35 proc.), to w jednej trzeciej (33 proc.) domów jest to wspólny obowiązek. Jako wyłącznie kobiece zadanie wskazało to 23 proc. osób. Wyróżnia się grupa osób w wieku 35–44 lata, w której w przypadku 46 proc. gospodarstw dzielą się tym po równo kobiety i mężczyźni.

MEBLE OGRODOWE

Wybór i zakup mebli oraz dodatków ogrodowych to kategoria, w której najczęściej udział biorą wspólnie kobiety i mężczyźni. Jest tak w aż 6 na 10 gospodarstw domowych. W 19 proc. przypadków odpowiada za to wyłącznie kobieta, a w 11 proc. wyłącznie mężczyzna. Choć są również związki, w których zdecydowanie większą rolę w „meblowaniu” ogrodu pełnią kobiety. W przypadku osób w wieku 45–54 lata w 28 proc. domów to zadanie wyłącznie pań.

Marcin Krocze

Dyrektor Sprzedaży Nawozów, Grupa INCO S.A.

Rośliny domowe, ogród czy warzywnik to coś zdecydowanie więcej niż hobby. Tak jak dbanie o dom, jego czystość czy ładny wystrój jest standardem w polskich domach, tak samo pielęgnacja jego otoczenia, a więc ogrodu czy tarasu, staje się dziś normą. Jak wynika z naszego badania, dla niemal 7 na 10 z nas zadbane otoczenie jest tak samo ważne jak wnętrze mieszkania. Co ważne, nie trzeba mieć domu z ogrodem by otaczać się zielenią – 86 proc. Polaków ma rośliny doniczkowe w domu, a niemal połowa na tarasie czy balkonie. Nawet warzywa można spokojnie uprawiać w donicach na balkonie, czy nawet na parapecie. W niektórych miejscach w kraju zaczynają pojawiać się także wspólne miejskie uprawy roślin czy warzyw, na przykład na terenach lokalnych domów kultury. Popularność zadbanej zieleni rośnie od lat, ale przyspieszyła to jeszcze pandemia. Z badania Grupa INCO wynika, że dla ponad połowy z nas posiadanie własnego ogrodu, tarasu czy balkonu stało się jeszcze ważniejsze po doświadczeniach związanych z Covid-19. Uprawa roślin była jednym z niewielu zajęć, które pozwalały na bezpieczne przebywanie na świeżym powietrzu, wśród zieleni. A także relaks.

Niezależnie od doświadczeń pandemii, niemal dwie trzecie z nas uważa, że zadania w ogrodzie czy przy zieleni w domu to odpoczynek i przyjemność. Nic dziwnego, w tym momencie mamy na rynku ogromny wybór roślin, zarówno na tarasy i balkony, jak i ogrodowych, więc każdy znajdzie dla siebie te, których uprawa i wygląd będą najbardziej nam odpowiadały.

Bogaty jest również wybór środków, które pomagają wykorzystywać ich potencjał, a więc nawozów. Jednocześnie, jesteśmy coraz bardziej świadomi, że ważna jest nie tylko ich efektywność, ale także wpływ na zdrowie i środowisko. Jak wynika z naszych badań, nie cena, a skuteczność, naturalne pochodzenie i ekologia to trzy główne czynniki, którymi kierujemy się przy zakupie nawozów. Choć działanie naturalnych środków jest bardziej rozłożone w czasie i trzeba poczekać dłużej aby zobaczyć efekt, to są one bardziej neutralne dla środowiska naturalnego oraz poprawiają żyzność gleby. Dlatego tam gdzie szybki efekt i silne odżywienie roślin nie są dla użytkowników kluczowe, warto oprócz nawozów mineralnych korzystać także z produktów pochodzenia naturalnego. Dzięki nawozom takim jak np. Florovit Humus, BIONawozy, Mikroflora 3w1 czy granulowany obornik Florovit pro–natura, łatwiej zachować biologiczną równowagę gleby i piękne uprawy przez lata.

DZIECI W DOMU

W JAKIE OBOWIĄZKI DOMOWE SĄ ANGAŻOWANE DZIECI?

sprzątanie

81%

wynoszenie śmieci

60%

zajmowanie się rodzeństwem

56%

zmywanie naczyń

39%

zakupy

37%

gotowanie

27%

prasowanie

11%

71%

rodziców angażuje dzieci w obowiązki domowe lub będzie angażować, jak będą nieco starsze

Czy czterolatek powinien sprzątać swój pokój? Czy ośmiolatka może odkurzać? Takich pytań związanych z angażowaniem najmłodszych domowników w obowiązki domowe można zadać wiele i potrafią polaryzować rodziców w kwestii odpowiedzi na nie. Bo jeszcze nie tak dawno – w dziewiętnastym wieku za oczywiste uważało się, że dzieci muszą pracować, podobnie jak dorośli, na polu, w gospodarstwie rolnym czy w fabrykach. Wiek później to mamy przejęły większość obowiązków domowych, aby dzieci mogły cieszyć się ze swojego dzieciństwa. Dziś i to podejście ulega zmianie – najmłodsi powinni być włączani w większość aspektów życia domowego, aby czuć przynależność do najmniejszej komórki społeczeństwa, jaką jest rodzina. I taka postawa jest najbliższa większości Polaków. Z badania Grupa INCO wynika, że 71 proc. rodziców angażuje swoje dzieci w obowiązki domowe lub będzie je angażować, jak tylko będą starsze. Nieco częściej robią to kobiety niż mężczyźni (73 proc. vs. 68 proc.). Tylko 3 proc. respondentów uważa, że dzieci nie powinny pracować i sprzątać, lecz się bawić, a 26 proc. nie ma zdania na ten temat. Co czwarty rodzic uważa, że dziecko nie powinno być angażowane w czynności domowe do 4. roku życia, w opinii 45 proc. najlepszy na to czas jest między 5. a 10. rokiem życia, a 21 proc. woli włączać w obowiązki domowe już nastolatków. Co ciekawe, kwestie obowiązków małoletnich domowników reguluje nawet kodeks rodzinny i opiekuńczy. Artykuł 91 wprost mówi o tym, że „Dziecko, które pozostaje na utrzymaniu rodziców i mieszka u nich, jest obowiązane pomagać im we wspólnym gospodarstwie”. Rodzice najczęściej włączają najmłodszych domowników w sprzątanie (81 proc.), wnoszenie śmieci (60 proc.) oraz zajmowanie się innymi rodzeństwem (56 proc.).

5–10 lat

to najlepszy wiek na włączenie
dziecka w obowiązki domowe.

RACHUNEK ZYSKÓW I... ZYSKÓW

DZIECI W DOMU

63%

poczucie obowiązku

60%

przyzwyczajenie do utrzymywania porządku

45%

szacunek do pracy

36%

poczucie własnej wartości, pełnienia ważnej roli

26%

szacunek do rodziców

26%

nauka bycia dorosłym

CO ZYSKUJE DZIECKO DZIĘKI ZAANGAŻOWANIU W OBOWIĄZKI DOMOWE?

Rachunek „wystawiony” dziecku za jego zaangażowanie w obowiązki domowe wcale nie musi być „słony”. Wręcz przeciwnie, saldo jest najczęściej dodatnie. Bo z jednej strony rodzice zyskują wsparcie w codziennych obowiązkach. Z drugiej – i ta jest tutaj kluczowa – zyskuje samo dziecko. Co konkretnie? 6 na 10 rodziców wskazało na poczucie obowiązku oraz na przyzwyczajenie już od najmłodszych lat do utrzymywania porządku. Niemal połowa uważa, że zaangażowanie dziecka w obowiązki domowe uczy szacunku do pracy, a co trzeci, że zwiększa poczucie własnej wartości. Co czwarty rodzic podkreśla rolę szacunku do rodziców oraz twierdzi, że jest to forma nauki bycia dorosłym. W badaniu Grupa INCO rodzice zostali także zapytani o to, czy zdarza im się nagradzać dzieci za pomoc w domu. Zdecydowana większość nie robi tego – równo połowa tylko chwali za wykonanie określonej czynności, a 22 proc. nie robi nic. Na nagrodę finansową lub rzeczową decyduje się co piąty rodzic – odpowiednio 7 proc. i 13 proc. Co ciekawe, kobiety częściej niż mężczyźni chwalą (54 proc. vs. 46 proc.), natomiast mężczyźni częściej niż kobiety nagradzają (25 proc. vs. 14 proc.).

80 proc. rodziców

nie nagradza (finansowo lub rzeczowo)
swoich dzieci za pełnienie obowiązków
domowych.

Sylwia M. Bartczak

Psycholog, centrum medyczne enel-med

Włączanie dzieci w obowiązki domowe od najmłodszych lat może przyczynić się do rozwoju ich samodzielności i poczucia odpowiedzialności. Wykonywanie prostych zadań domowych, takich jak sprzątanie pokoju czy wynoszenie śmieci, sprzyja nauce organizacji czasu, pracy w grupie oraz konsekwencji działań. To także budowanie poczucia przynależności – angażowanie dzieci w codzienne obowiązki domowe może pomóc im poczuć się ważnymi i potrzebnymi członkami rodziny oraz wspólnoty domowej. Co więcej, prace domowe mogą być również okazją do budowania relacji między rodzicami a dziećmi oraz między rodzeństwem. Wszystkie te elementy wskazują na to, że obowiązki domowe nie tylko pełnią funkcje praktyczne, ale również odgrywają istotną rolę w procesie socjalizacji, kształtowania tożsamości i wartości oraz budowania relacji w rodzinie.

Zgubny wpływ nagrody pieniężnej

Jak wynika z badania Grupa INCO, w 13 proc. rodzin dzieci dostają pieniądze za wykonywanie obowiązków domowych. Jednak w mojej opinii nagroda finansowa za sprzątanie może negatywnie wpływać na dziecko z kilku perspektyw psychologicznych. Po pierwsze, nagroda finansowa może zmienić motywację dziecka do wykonywania obowiązków domowych. Zamiast wykonywać zadania z poczucia obowiązku, odpowiedzialności lub satysfakcji z własnych osiągnięć, dziecko może skupić się na uzyskaniu nagrody pieniężnej. Po drugie, nagroda finansowa może prowadzić do rywalizacji między dziećmi o uzyskanie większej ilości pieniędzy za wykonane zadania. To może wpływać na relacje między rodzeństwem oraz na atmosferę w domu, sprzyjając poczuciu rywalizacji zamiast współpracy i współdziałania. Po trzecie, skupienie się na nagrodach

finansowych może ograniczyć rozwój innych ważnych wartości u dziecka, takich jak szacunek do pracy czy poczucie obowiązku. Dziecko może skupić się jedynie na korzyściach materialnych, zamiast doceniać wartość trudu i wkładu w funkcjonowanie rodziny. I w końcu nagroda finansowa ma charakter krótkoterminowy i może prowadzić do sytuacji, w której dziecko wykonuje obowiązki jedynie dla uzyskania pieniędzy, bez uwzględnienia długoterminowych korzyści związanych z rozwojem osobistym i społecznym. W związku z powyższym, stosowanie nagród finansowych za wykonywanie obowiązków domowych u dzieci może prowadzić do niekorzystnych efektów psychologicznych, takich jak zmiana motywacji, ograniczenie rozwoju innych wartości oraz utrwalenie krótkoterminowych nawyków.

Długa lista korzyści

Z psychologicznego punktu widzenia, wyniki przeprowadzonego badania wskazują na różnorodne korzyści wynikające z zaangażowania dzieci w obowiązki domowe oraz sposoby, w jakie rodzice reagują na to zaangażowanie. To, że 63 proc. rodziców uważa, że kształtują one poczucie obowiązku wobec wykonywania czynności domowych, wskazuje na docenianie rozwoju wewnętrznej motywacji do pracy i zaangażowania. Poczucie odpowiedzialności za obowiązki u dzieci może przyczynić się do kształtowania ich charakteru oraz samodzielności. Ważne jest także przyzwyczajanie do utrzymywania porządku, na co wskazuje 60 proc. ankietowanych. To może pomóc w kształtowaniu nawyków, które będą korzystne dla ich funkcjonowania w dorosłym życiu, zarówno w sferze domowej, jak i zawodowej. Wykonując zadania domowe, dzieci dostrzegają swoją rolę i znaczenie w życiu rodzinnym, co może wzmacniać ich 39

Sylwia M. Bartczak

Psycholog, centrum medyczne enel-med

poczucie własnej wartości. Ponadto, dla wielu dzieci wykonywanie obowiązków domowych stanowi formę nauki bycia dorosłym. Poprzez uczestnictwo w codziennych czynnościach, dzieci zdobywają umiejętności niezbędne do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu, takie jak zarządzanie czasem, organizacja pracy czy współpraca z innymi.

Nadmiar szkodzi

Zdarza się, że rodzice przekraczają granicę egzekwowania od dzieci dbania o wspólną przestrzeń domową w momencie, gdy stawiają na nie zbyt duży ciężar odpowiedzialności za obowiązki domowe. Istnieje przynajmniej kilka sytuacji, w których rodzice mogą przekroczyć tę granicę. Pierwsza jest wtedy, kiedy rodzice nakładają na dziecko zbyt wiele obowiązków domowych, które są nieproporcjonalne do jego wieku, możliwości i rozwoju. To może prowadzić do stresu, frustracji i poczucia niesprawiedliwości. Po drugie, gdy rodzice nie biorą pod uwagę indywidualnych potrzeb, umiejętności i ograniczeń dziecka w zakresie wykonywania obowiązków domowych, mogą naruszyć granicę między odpowiedzialnością a nadmiernym obciążeniem. Każde dziecko ma inne tempo rozwoju i zdolności, dlatego ważne jest dostosowanie oczekiwań i wymagań do jego możliwości. Czasami spotykam się z „wykorzystywaniem” dzieci jako zamienników dorosłych. Jeśli rodzice przekładają na dzieci obowiązki, które są typowe dla dorosłych, w celu ułatwienia sobie życia lub zaniedbywania własnych zobowiązań, mogą naruszać granicę etyczną i psychiczną. Ważna jest także równowaga między pracą a zabawą. Dziecko potrzebuje czasu na relaks, kreatywność i naukę w innych obszarach życia. I w końcu, czasami rodzice nie doceniają wysiłku i pracy swojego dziecka w zakresie obowiązków domowych lub nie

oferują odpowiedniej pochwały i wsparcia. Uznawanie i docenianie wysiłku dziecka jest istotne dla budowania jego poczucia wartości i motywacji do dalszego zaangażowania. Wszystkie te sytuacje mogą prowadzić do nadmiernego stresu, napięcia i konfliktów w rodzinie, a także negatywnie wpływać na rozwój psychospołeczny dziecka. Dlatego istotne jest, aby rodzice zachowali równowagę między odpowiedzialnością za obowiązki domowe a wsparciem dla rozwoju dziecka, uwzględniając jego indywidualne potrzeby i możliwości.

METODOLOGIA BADANIA

Raport „Czy obowiązki domowe mają płęć?” powstał na podstawie wyników badania opinii publicznej zleconego przez Grupa INCO S.A. Badanie zostało przeprowadzone na panelu Ariadna na ogólnopolskiej próbie liczącej N=613 osób. Respondentami badania były osoby pozostające w związku małżeńskim lub nieformalnym i wspólnie z małżonkiem/małżonką lub partnerem/partnerką zamieszkujące w jednym gospodarstwie domowym. Kwoty zostały dobrane wg reprezentacji w populacji Polaków w wieku 18 lat i więcej dla płci, wieku i wielkości miejscowości zamieszkania. Badanie przeprowadzono od 19 do 22 lutego 2024 roku. Metoda: CAWI.

REDAKCJA I SKŁAD

CZY OBOWIĄZKI DOMOWE MAJĄ PŁĘĆ?

© 2024 Grupa INCO S.A. S.A. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Cytowanie danych za: „Czy obowiązki domowe mają płęć?”. Raport Grupa INCO S.A.”

Redakcja: Sylwia Maj i Luiza Roston, ZOOM bsc

Opracowanie graficzne: hi GRUPA

WIĘCEJ INFORMACJI UDZIELA:

Sylwia Maj

Biuro Prasowe Grupa INCO S.A.

m.: +48 503 701 452

e.: sylwia.maj@zoom-bsc.pl

GRUPA INCO S.A. to jeden z najbardziej znanych polskich producentów chemii gospodarczej, nawozów ogrodnich i opakowań z tworzyw sztucznych, który z powodzeniem działa również na rynku nieruchomości. Spółka została założona w 1947 roku i reprezentuje wyłącznie rodzimy kapitał prywatny. W zakładach zlokalizowanych w Górze Kalwarii, Suszu, Izabelinie, Koniecpolu i Borowie, zatrudnia ponad 700 osób. Spółka jest właścicielem wielu popularnych marek takich jak Ludwik, który w 2024 roku obchodzi 60. urodziny, oraz Biostar Cleaning Products, Buwi, Florovit czy Azofoska. Dzięki konsekwentnym inwestycjom w infrastrukturę oraz innowacyjnym i proekologicznym technologiom firma utrzymuje wysoką jakość swoich produktów oraz stale rozwija ich portfolio. Asortyment wytwarzany przez GRUPA INCO S.A. doceniany jest zarówno w kraju, jak i za granicą.

**WYNIKI RAPORTU BYŁY INTERESUJĄCE?
PODZIEL SIĘ NIMI Z INNYMI!**

RAPORT ONLINE ZNAJDZIESZ NA STRONIE

60LAT.LUDWIK.PL

ludwik[®]

florovit[®]

Azofoska[®]